

บนเส้นทางข้าแผ่นดิน

กิตติพงษ์ กิตยารักษ์

บันทึกความทรงจำอันอบอุ่นถึงพ่อผู้เป็นต้นแบบ “ข้าราชการที่ดี”

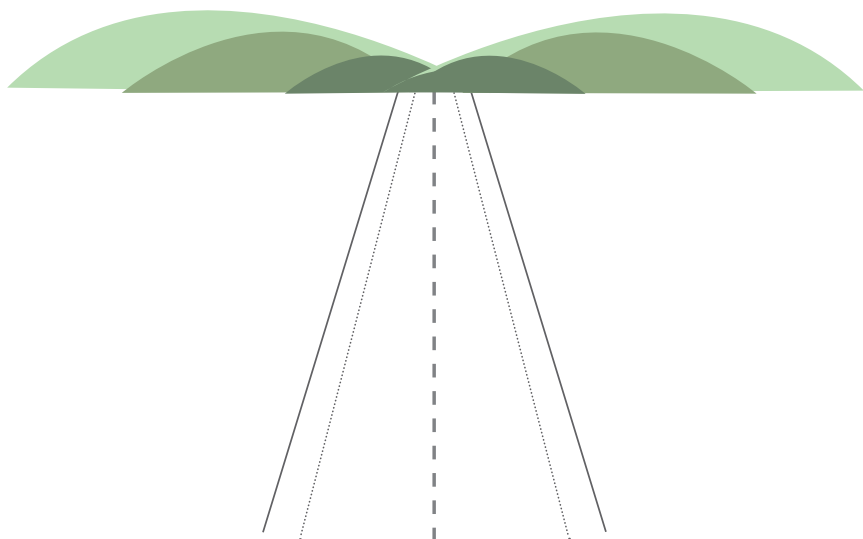
Bon Voyage!...

บนเส้นทางข้าแผ่นดิน

“การมีโอกาสเป็น ‘ข้าแผ่นดิน’
ทำงานของแผ่นดิน เพื่อสนองคุณแผ่นดิน
เป็นความไฝ่ฝันและความภาคภูมิใจที่สุดของชีวิตผม”

Bon Voyage!...

บนเส้นทางข้ามแผ่นดิน

กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน ๒๕๕๘

Bon Voyage!... บนเส้นทางข้ามแผ่นดิน • กิตติพงษ์ กิตยารักษ์

พิมพ์ครั้งแรก : สำนักพิมพ์มติชน, กันยายน ๒๕๕๘

พิมพ์ครั้งที่สอง : สำนักพิมพ์มติชน, พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ราคา ๒๒๐ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, Bon Voyage!... บนเส้นทางข้ามแผ่นดิน. พิมพ์ครั้งที่ ๒.

กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๕๘. ๒๐๘ หน้า.

๑. สุจินต์ กิตยารักษ์ ๒. ชำราชการ. I. ชื่อเรื่อง.

๙๒๓.๒

ISBN 978-974-02-1435-9

ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : อารักษ์ คคะนาท, สุพจน์ แจ้แจ้ว, สุชาติ ศรีสวรรณ,
ปิยชนัน สุทวีทรัพย์, ไพรัตน์ พงศ์พานิชย์, นงนุช สิงหเดชะ

ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : กิตติวรรณ เทิงวิเศษ • รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ : จุจิรัตน์ ทิมวัฒน์, อพิสิทธิ์ ธีระจากรวรรณ
บรรณาธิการบริหาร : สุลักษณ์ บุณปาน • บรรณาธิการสำนักพิมพ์ : พัลลภ สามสี
หัวหน้ากองบรรณาธิการ : สอง แสงรัสมิ์ • พิสูจน์อักษร : บุญพา มีชนะ
กราฟิกเลย์เอาต์ : อัสรี เสนีวรวงศ์ • ออกแบบปก-ศิลป์กรรม : ณัฐชญาภรณ์ บุญมี
ภาพวาดประกอบ : นพริยา ไกรจิตติ • ประชาสัมพันธ์ : สุขชัย สุชาติสุธารธรรม

หากท่านต้องการสั่งซื้อหนังสือเล่มนี้จำนวนมากในราคาพิเศษ
เพื่อมอบให้วัด ห้องสมุด โรงเรียน หรือองค์กรการกุศลต่างๆ
โปรดติดต่อโดยตรงที่ บริษัทงานดี จำกัด โทรศัพท ๐-๒๕๕๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๓๕๓ โทรสาร ๐-๒๕๕๑-๙๐๑๒

สำนักพิมพ์มติชน | www.matchonbook.com

บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) : ๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๐๐๒๑ ต่อ ๑๒๓๕ โทรสาร ๐-๒๕๕๑-๕๘๘๘

แม่พิมพ์สี-ขาวดำ : กองงานเตรียมพิมพ์ บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ ๑

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๐๐๒๑ ต่อ ๒๕๐๐-๒๕๐๒

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด ๒๗/๑ หมู่ ๕ ถนนสุขาประชาสรรวิศ ๒ ตำบลบางพูด

อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๒๑๓๓, ๐-๒๕๕๒-๐๕๙๖ โทรสาร ๐-๒๕๕๒-๐๕๙๗

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ ๑

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๓๕๐-๓๓๕๓ โทรสาร ๐-๒๕๕๑-๙๐๑๒

Matchon Publishing House a division of Matchon Public Co., Ltd.

12 Tetsabannaruean Rd., Prachanivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วยหมึกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
เพื่อปกป้องธรรมชาติ ลดภาวะโลกร้อน และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้อ่าน

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	๗
คำนำผู้เขียน	๙
คำนิยม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ (พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว)	๑๓
คำนิยม โดยศาสตราจารย์พิเศษ ดร.คณิต ฒ นคร	๑๕
คำนิยม โดยคุณหญิงจางงศรี หาญเจนลักษณ์	๑๘
คำนิยม โดยพลตำรวจเอก วสิษฐ เดชกุญชร	๒๐
บทวิพากษ์ โดยศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.เจตนา นาควัชระ	๒๒
๑. เวลาแห่งความทรงจำ	๓๕
๒. เสียงเพลงแห่งความสุข	๔๑
๓. บ้านคลองสวน	๔๗
๔. เข้าพระนคร	๕๕
๕. คล(ร)องรัก	๖๓
๖. สิ่งทีตำรา	๗๑

๗. คนรักน้องหมา	๗๗
๘. บ้านไม้ริมบึง (๑)	๘๕
๘. บ้านไม้ริมบึง (๒)	๘๓
๑๐. Pearly Shells	๑๐๑
๑๑. เตือนเตือนฟ้าคาราพราว	๑๐๙
๑๒. Hatari!	๑๒๓
๑๓. เสียงฝน	๑๓๕
๑๔. หัวเดี่ยวหัวต่อ	๑๔๕
๑๕. ลูกสาวผมทอง	๑๕๕
๑๖. ตามรอยพ่อ	๑๖๑
๑๗. คิวอริบตี	๑๗๑
๑๘. ภัตโศภรฯ	๑๘๕
๑๙. คิตตี้ อยู่ดี มีสุข	๑๙๓
๒๐. Life is a journey...	๒๐๑
เกี่ยวกับผู้เขียน	๒๐๔

คำนำสำนักพิมพ์

ความรักและความอบอุ่นของพ่อแม่ลูกเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพทั้งทางปัญญาและจิตใจ อีกทั้งคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตจากพ่อแม่ ก็จะช่วยให้เด็กคนคนนั้นก้าวไปสู่อนาคต

แน่นอนว่าพ่อแม่ก็คงจะคาดหวังว่า เมื่อเขาและเธอเหล่านั้นเติบโตใหญ่เป็นหนุ่มเป็นสาว จะดำรงตนด้วยสัมมาชีพที่สุจริต สามารถอุ้มชูดูแลตัวเอง และสมาชิกภายในครอบครัว อีกทั้งถ้าสิ่งที่ทำนั้นเป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วยแล้ว คงทำให้คนที่เขารักเป็นพ่อแม่ภูมิใจ

สิ่งที่เขียนนี้ไม่ใช่อยู่ในโลกอุดมคติ แต่มีจริงในโลกปัจจุบันนี้

มีหลักฐานยืนยันอยู่ในหนังสือเล่มนี้

ต้นฉบับเรื่องนี้นำมาจากหนังสือเรื่อง “Bon Voyage!... บันทึกเรื่องราวความทรงจำดีๆ ถึงพ่อ” ที่ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ เขียนและแจกในงานพระราชทานเพลิงศพ นายสุจินต์ กิตยารักษ์ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๘ และทางกองบรรณาธิการมติชนสุดสัปดาห์ได้พิมพ์ลงเป็นตอนๆ จนจบเล่ม และได้รับการตอบรับอย่างดีจากนักอ่าน

ด้วยเนื้อหาที่ ดร.กิตติพงษ์เขียนขึ้นมา นั้น เป็นบันทึกความทรงจำที่ ลูกเขียนถึงพ่อ ผู้เป็นข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ในตำแหน่งผู้ว่าราชการ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา และเกษียณอายุราชการในตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย

บันทึกความทรงจำชิ้นนี้ เปรียบเสมือนชีวิตประวัติที่สอดประสานทั้ง พ่อและลูก เห็นเส้นทางชีวิตที่ก้าวเดินของแต่ละคน โดยเฉพาะคนที่ เป็นพ่อ ข้าราชการที่ทำงานด้วยความสุจริต เห็นประโยชน์ของราษฎรเป็นที่ตั้ง และ ประพฤติดี เป็นค่านิยมที่ผู้เป็นพ่อได้ปลูกฝังในครอบครัว “กิตยารักษ์” จนทำให้ ลูกชาย คือ ดร.กิตติพงษ์ เข้ารับราชการเจริญรอยตามพ่อ โดยเลือกชีวิต เส้นทางข้าราชการในสายกระบวนการยุติธรรมและเป็นกำลังสำคัญในการปฏิรูป กระบวนการยุติธรรมในประเทศไทย เพื่อให้ระบบการดำเนินคดีสามารถอำนวยความสะดวก ยุติธรรมได้อย่างแท้จริง

ด้วยสาระที่เป็นประโยชน์ซึ่งอยู่ในหนังสือเล่มนี้เอง ทางสำนักพิมพ์มติชน จึงขออนุญาตไปยัง ดร.กิตติพงษ์ นำมาพิมพ์ รวมทั้งขออนุญาตเปลี่ยนชื่อ หนังสือจาก “Bon Voyage!... บันทึกเรื่องราวความทรงจำดีๆ ถึงพ่อ” เป็น “Bon Voyage!... บนเส้นทางข้าแผ่นดิน”

เราเชื่อมั่นว่าหนังสือเล่มนี้จะช่วยให้เห็นความสำคัญของครอบครัว ที่เป็นแรงผลักดันให้สมาชิกในครอบครัวก้าวเข้าไปสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งความสำคัญของข้าราชการดีและสุจริต ที่สังคมไทยยังต้องการอยู่เสมอ ซึ่งเป็นอีกแรงหนึ่งจะช่วยขับเคลื่อนประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้า

สำนักพิมพ์มติชน

คำนำผู้เขียน

ผมเขียนหนังสือเล่มนี้ด้วยความสุขครับ

แม้เป็นงานเขียนงานแรกที่ต้องเขียนจาก “ความทรงจำ” และ “ความรู้สึก” เป็นส่วนใหญ่ ต่างจากแนวที่รำเรียนมาว่า ต้องอยู่บนพื้นฐานของ “ข้อเท็จจริง” และ “ความรู้” ก็ตาม

ในช่วงแรกอาจจะรู้สึกแปลกๆ และไม่มั่นใจบ้างเพราะไม่มีหนังสืออ้างอิงให้อ่าน และไม่ต้องการเปิด The Bluebook เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการอ้างอิงตามที่ถูกฝึกมา แต่หลังจากประสบความสำเร็จในการรวบรวมสถิติเดินทางย้อนเวลาไปในอดีต จนภาพของวันวานมีความแจ่มชัดอยู่ตรงหน้า ผมก็รู้สึกสนุกและมีความสุขทุกครั้งเวลาเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์ วagnนี้วมีอบนแบ้นกำหนดสมาริให้หนึ่งแล้วปล่อยให้ความทรงจำที่แสนสนุกและสวยามาเหล่านัันเป็นเครื่องนำทางสู่ตัวอักษรที่ถ่ายทอดออกมา

ผมเคยไฝ่ฝันมาตลอดที่จะเขียนบันทึกเรื่องราวที่เกี่ยวกับพ่อ

ในสมัยเด็กๆ พ่อจะยุ่งมากจนแทบไม่มีเวลามาคุยเล่นกับเรา เมื่อพ่อมีเวลามากขึ้นกลับกลายเป็นเราที่ไม่มีเวลาคู่กับท่าน เมื่อมีโอกาสได้คุยกับพ่อที่ไรก็รู้สึกสนุก มีความสุขอยากบันทึกเรื่องราวดีๆ ที่พ่อเล่าไว้กินดื่ม เอาไว้เล่าสู่กันฟังในหมู่ญาติพี่น้อง แต่ก็ไม่เคยได้ทำสักครั้ง

ผมเคยวางแผนจะลาหยุดงานมานั่งคุยกับพ่อ อยากสัมภาษณ์ท่านอย่างละเอียดเพื่อจะได้เรียนรู้ชีวิต งานและประสบการณ์ของท่าน เคยวางแผนจะกำหนดหัวข้อล่วงหน้าแล้วบันทึกแทบทีละเรื่อง แต่ด้วยเหตุที่ไม่มีเวลาหรือเหตุใดก็ตามที่ สุดท้ายก็ไม่ได้อ่าน และมาบัดนี้ก็ทำไม่ได้แล้ว

วันนี้เหลือแต่เพียง “ความทรงจำ” และ “ความรู้สึก” แต่วันข้างหน้าเวลาหนึ่งเมื่อเราหลับตาลง เราอาจพบว่าแม้ “ความทรงจำ” และ “ความรู้สึก” ก็ไม่อาจเรียกกลับคืนมาได้สักแล้ว

จึงน่าจะถึงเวลาที่ควรลงมือทำเสียที...

ผมขอขอบคุณครอบครัวและญาติพี่น้องที่น่ารักของผมทุกคนในกำลังใจอันอบอุ่นที่มอบให้ตั้งแต่ผมเล่าให้ฟังถึงความตั้งใจที่จะเขียนหนังสือเล่มนี้

ขอบคุณทุกๆ คนสำหรับแนวคิด คำวิจารณ์ และข้อเสนอแนะดีๆ มากมาย และขอบคุณที่ช่วยกันหาเหตุผลต่างๆ นานาให้ผมทำงานนี้จนสำเร็จไม่ว่าจะเป็นเหตุผลว่า “แค่คนเขียนมีความสุขที่ได้เขียนก็น่าจะเพียงพอแล้ว” หรือเหตุผลว่า “จะได้มีนิทานก่อนนอนไว้อ่านให้ลูกฟังในอนาคต” หรือ “รู้สึกยิ้มทั้งน้ำตาเมื่อได้อ่าน”

ที่กล้าดียอกอยากขอบคุณทุกๆ คนเป็นที่สุดท้ายที่เข้ามาเป็นส่วนสำคัญของชีวิตผม ทุกคนเป็นผู้ร่วมกันกำหนดบทบาท เนื้อหา และตกแต่งสีสันที่สวยงามให้กับฉากชีวิตทุกบททุกตอนของหนังสือเล่มนี้ โดยผมได้รับเกียรติเป็นผู้เล่าเรื่อง

งานเขียนนี้เดิมผมเขียนถึงเรื่องความทรงจำต่างๆ ไปของผมหันแต่ด้วยเด็กจนเริ่มรับราชการที่เกี่ยวกับพ่อโดยใช้ชื่อว่า “Bon Voyage!... บันทึก

เรื่องราวความทรงจำดีๆ ถึงพ่อ” ตั้งใจจะมอบให้เฉพาะในหมู่ญาติสนิทมิตรสหายเพื่อเป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพพ่อเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๘ ไม่ได้คาดคิดว่าจะเผยแพร่ในวงกว้าง ซึ่งต้องขอขอบคุณสำนักพิมพ์มติชนโดยคุณสุภากร บุณยาน เป็นอย่างสูงที่ทำให้ความสนใจในงานเขียนของผมและให้ความมั่นใจว่ามีความเหมาะสมที่จะพิมพ์เผยแพร่ จึงได้นำลงพิมพ์เป็นตอนๆ ใน *มติชนสุดสัปดาห์* ปรากฏว่าได้รับความสนใจเกินคาดจนมีการพิมพ์รวมเล่มในครั้งนี้

ในการพิมพ์ครั้งนี้ทางสำนักพิมพ์มติชนได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับเกร็ดชีวิตและแง่คิดมุมมองในการรับราชการของพ่อ จึงได้กรุณาตั้งชื่อให้ใหม่ว่า “Bon Voyage!... บนเส้นทางข้าแผ่นดิน” และโดยที่ผมเริ่มเขียนงานเขียนชิ้นนี้หลังจากงานสวดพระอภิธรรมพ่อในช่วงกลางเดือนตุลาคม ๒๕๕๗ และเขียนรวดเดียวจบเพื่อให้ทันการจัดพิมพ์และแจกในวันพระราชทานเพลิงศพพ่อ ในการพิมพ์ครั้งนี้ผมจึงได้เพิ่มเติมเรื่องที่เพิ่งเขียนขึ้นใหม่บางตอนเพื่อให้หนังสือมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คือ “บ้านไม่รีบถึง” “เดือนเด่นฟ้าดาราพร่า” และ “เสียงฝน”

ขอขอบคุณคุณสุวงค์ จันฉิ่งเพชร บรรณาธิการมติชนสุดสัปดาห์ คุณกิตติวรรณ เทิงวิเศษ ผู้จัดการสำนักพิมพ์มติชน และคุณอภิลิทธิ ธีระจาวรวัฒน รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการจัดพิมพ์ โดยเฉพาะคุณอภิลิทธิ บรรณาธิการประจำเล่มและทีมงาน ที่ได้ช่วยออกแบบและกำกับการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้จนสำเร็จเป็นรูปเล่มที่สวยงาม และขอขอบคุณคุณคุณนทริยา ไกรจิตติ เป็นพิเศษที่ตั้งใจอย่างมากในการร่วมเดินทางไปกับความทรงจำของผมจนเกิดเป็นภาพประกอบที่สวยงามและสร้างความสมบูรณ์ให้กับงานเขียนนี้

ขอขอบพระคุณกระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงฯ พลตำรวจเอก อุดุลย์ แสงสิงแก้ว ที่ให้ความสนใจสนับสนุนหนังสือเล่มนี้ และให้เกียรติยกย่องว่าเป็น “หนังสือดีเด่นด้านการสร้างค่านิยมและความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว”

ขอขอบพระคุณท่านผู้ใหญ่ที่ผมเคารพนับถือผู้เป็นกัลยาณมิตรของ
ผมตลอดมา ได้แก่ ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.คณิต ฒ นคร คุณหญิงจำนงศรี
หาญเจนลักษณ์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.เจตนา นาควัชระ และ พลตำรวจ
เอก วชิรจู้ เตชกฤษฏ์ ที่กรุณาอบข้อเขียนอันทรงคุณค่า ซึ่งนับเป็นเกียรติ
แก่ตัวผมและหนังสือเล่มนี้เป็นอย่างยิ่ง

ที่สำคัญและขาดไม่ได้ที่ผมต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงคือท่านผู้อ่าน
ทุกท่านที่ทำให้ความสนใจติดตามงานเขียนชิ้นแรกของผม โดยเฉพาะท่านผู้อ่าน
มติชนสุดสัปดาห์ ที่ติดตาม ให้กำลังใจ ให้ข้อเสนอแนะและคำติชมต่างๆ ท่าน
เป็นผู้มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดหนังสือเล่มที่ท่านถืออยู่ในมือนี้ครับ

คำลสิทธิทั้งหมดจากหนังสือเล่มนี้ผมจะได้นำไปบริจาคสมทบใน
“กองทุนภูมิพลังแผ่นดิน” ของชมรมภูมิพลังแผ่นดิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มีวัตถุประสงค์สำคัญในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสืบสานพระราชปณิธานของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสืบต่อไป

สุดท้ายนี้ผมอยากบอกพ่อว่าสิ่งที่ผมเคยบอกว่าอยากทำและจะทำ ผม
ได้ทำแล้วครับ และขอกราบพ่ออีกครั้งสำหรับทุกเรื่องราวความทรงจำที่สอยงาม
ในชีวิตผม

แม้เรื่องราวในหนังสือเล่มนี้จะเป็นโลกส่วนตัวของผู้เขียน แต่หวังว่า
ความสุขอันเต็มเปี่ยมของผู้เขียนในขณะที่เขียน จะเป็นความรู้สึกลึกๆ ที่ส่งต่อ
ผ่านตัวอักษรเหล่านี้ไปสู่ท่านผู้อ่านได้บ้างตามสมควร

กิตติพงษ์ กิตยารักษ์

๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘

คำนิยม

ครอบครัวเป็นหน่วยเล็กที่สุดในสังคม สถาบันครอบครัวที่มีความเข้มแข็ง สมาชิกในครอบครัวมีความรักและความเข้าใจที่ดีต่อกัน จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดที่จะนำสังคมไปสู่คุณภาพและความสงบสุข

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้ความสำคัญเป็นอย่างสูงกับการสร้างสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็งผูกพันกลมเกลียวกัน เพราะเชื่อมั่นว่าความรักและความอบอุ่นในครอบครัวจะเป็นภูมิคุ้มกันที่ทำให้สมาชิกในครอบครัวสามารถฝ่าฟันปัญหาอุปสรรคใดๆ ไปสู่ความสำเร็จได้

หนังสือ “Bon Voyage!... บนเส้นทางข้าแผ่นดิน” โดย ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ เป็นหนังสือที่ผู้ประพันธ์เขียนจากประสบการณ์ชีวิตจริงถึงความสัมพันธ์ที่อบอุ่นระหว่างผู้ประพันธ์กับบิดาและครอบครัวในแง่มุมต่างๆ เป็นหนังสือที่อ่านสนุก เพลิดเพลิน แต่ในขณะเดียวกันก็สามารถให้แง่คิด มุมมอง และแนวทางที่ทันสมัยที่ผู้อ่านสามารถนำไปปรับใช้ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว และสร้างค่านิยมที่ดีในสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม

หนังสือเล่มนี้จึงสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงการพัฒนาลังคม และความมั่นคงของมนุษย์ที่ต้องการส่งเสริมวรรณกรรมเพื่อความสัมพันธ์ที่ดีของครอบครัวให้มีจำนวนมากขึ้น จึงเป็นตัวอย่างของหนังสือสาระคุณภาพเล่มหนึ่งที่สมควรได้รับการยกย่องให้เป็น “หนังสือดีเด่นด้านการสร้างค่านิยมและความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว”

ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผมขอแสดงความชื่นชม ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ผู้ประพันธ์ที่ได้สร้างสรรค์ผลงานการประพันธ์ที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อการสร้างค่านิยมและความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวเล่มนี้ และหวังว่าหนังสือนี้จะได้รับการเผยแพร่ไปสู่สาธารณชนในวงกว้างต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๘

พลตำรวจเอก อุดุลย์ แสงสิงแก้ว

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำนิยม

ผมรู้จัก ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ในฐานะที่ท่านเป็นทั้ง “เพื่อนร่วมวิชาการ” “เพื่อนร่วมวิชาชีพ” และ “เพื่อนร่วมอุดมการณ์” กับผมมายาวนาน แต่ผมไม่เคยทราบเลยว่านอกจากงานเขียนทางวิชาการจำนวนมากของท่านที่เป็นที่ยอมรับในคุณภาพแล้ว ท่านยังเป็นนักประพันธ์ที่มีความสามารถยอดเยี่ยมอีกด้วย

ที่ผมกล่าวว่า ดร.กิตติพงษ์เป็น “เพื่อนร่วมวิชาการ” ของผมเพราะผมกับท่านสนใจในวิชาการสาขาเดียวกัน และเราต่างได้รับทุนรัฐบาลไปศึกษาต่อในสาขานั้น โดยผมไปศึกษาปริญญาเอกที่ประเทศเยอรมนี ส่วนท่านไปศึกษาต่อปริญญาเอกที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อท่านกลับมาเราได้สอนหนังสือร่วมกันที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ และได้ร่วมกันพัฒนาแนวทางการเรียนการสอนแบบ Team Teaching มาใช้เป็นครั้งแรกที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และเป็นแนวทางที่ผมยังนำมาใช้อยู่ในทุกวันนี้

ดร.กิตติพงษ์ยังเป็น “เพื่อนร่วมวิชาชีพ” และ “เพื่อนร่วมอุดมการณ์” ของผม เพราะนอกจากเราจะเคยทำงานที่สำนักงานอัยการสูงสุดร่วมกันแล้ว เรายังมีแนวคิดด้านการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมและการสร้างความเป็นธรรมในสังคมในแนวทางเดียวกันด้วย ดร.กิตติพงษ์เป็นกำลังสำคัญที่ช่วยผมปฏิรูปกระบวนการอัยการด้วยความกล้าหาญจริงจังเพื่อให้อัยการเป็นองค์กรที่โปร่งใสตรวจสอบได้และเป็นที่ยึดมั่นด้านความยุติธรรมให้กับประชาชน นอกจากนี้เรายังร่วมกันปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมผ่านรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๔๐ ที่ผมเป็นสมาชิกสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) และท่านเป็นกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญด้วยท่านหนึ่ง ต่อมาเมื่อบ้านเมืองมีปัญหาท่านก็เป็นกำลังสำคัญในคณะกรรมการตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อความปรองดองแห่งชาติ (คอป.) ที่ผมเป็นประธาน โดย ดร.กิตติพงษ์มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยให้ผมทำงานที่ยากที่สุดเรื่องหนึ่งในชีวิตการทำงานของผมสำเร็จลุล่วงไปได้

การเป็นข้าราชการที่มุ่งเน้นการปฏิรูปหน่วยงานเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ในสังคมไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะหน่วยราชการโดยเฉพาะหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจมาก การปฏิรูปจึงต้องเสี่ยงต่อกระแสกดดันภายในองค์กรที่อาจกระทบโดยตรงต่อความก้าวหน้าในชีวิตราชการ ดร.กิตติพงษ์เป็นผู้นั่งหนึ่งที่ผมมีความชื่นชมในความมุ่งมั่นและความกล้าหาญ ที่คิด พูด และทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นประโยชน์กับประชาชนตลอดมาโดยไม่หวั่นไหวต่อผลกระทบที่มีต่อตัวเอง ซึ่งท่านได้พิสูจน์ตัวเองด้วยผลงานอันเป็นที่ประจักษ์ และด้วยการวางตนที่สุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน แต่ชัดเจนและมั่นคงในหลักการของความถูกต้องตลอดมา เมื่อผมได้อ่านหนังสือที่ท่านเขียนทำให้ผมได้เข้าใจมากขึ้นว่าอะไรคือสิ่งที่หล่อหลอมให้ท่านมีความมุ่งมั่นมั่นคง ไม่หวั่นไหวในการทำงานปฏิรูป ทำให้ท่านเป็น “เพื่อนร่วมวิชาชีพ” และ “เพื่อนร่วมอุดมการณ์” ที่ผมชื่นชม

หนังสือ “Bon Voyage!... บนเส้นทางข้าแผ่นดิน” เป็นหนังสือที่ท่านสนุกให้ข้อคิดและมุมมองดีๆ ในการดำเนินชีวิตในแง่มุมต่างๆ ดร.กิตติพงษ์วางแนวการดำเนินเรื่องผ่านเรื่องเล่าสั้นๆ ในบทต่างๆ ที่เมื่อมาร้อยเรียงกัน

แล้วทำให้ผู้อ่านติดตามชีวิตประวัติของท่านผู้ว่าฯ สุจินต์ กิตยารักษ์ คุณพ่อของท่านได้อย่างแนบเนียน น่าติดตาม ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้ได้ทราบรากฐานที่มาของแง่คิดมุมมองในการทำงานและในการดำเนินชีวิตของ ดร.กิตติพงษ์ ผู้เขียนไปในคราวเดียวกันด้วย

นอกจากผู้อ่านจะได้สัมผัสถึงความอบอุ่นในความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกแล้ว หนังสือเล่มนี้ยังทำให้เห็นว่าอะไรเป็นสิ่งหล่อหลอมความเป็นตัวตนของ ดร.กิตติพงษ์ อะไรทำให้ ดร.กิตติพงษ์ประสบความสำเร็จอย่างสูงในการศึกษาและการทำงาน นอกจากนี้ผู้อ่านยังสามารถสัมผัสได้ถึงความรักและภาคภูมิใจในความเป็นข้าราชการของพ่อลูกคู่นี้ และได้ทราบว่าอะไรคือที่มาของค่านิยมความเป็นข้าราชการที่ดี มีความกล้าหาญยึดมั่นในความถูกต้องและอะไรทำให้ ดร.กิตติพงษ์มุ่งมั่นที่จะก้าวเดินไปบนเส้นทางสายปฎิรูปเหมือนเช่นผม หนังสือเล่มนี้จึงเป็นหนังสือที่ข้าราชการทุกคนควรอ่าน

ขอขอบคุณ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ที่ให้เกียรติผมได้เขียนข้อความในหนังสือดีๆ ที่ทรงคุณค่าเล่มนี้ หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะได้เผยแพร่ไปในวงกว้างให้คนได้อ่านมากๆ เพราะเชื่อว่าน่าจะช่วยสร้างแรงบันดาลใจและคุณค่าดีๆ ให้กับสังคม

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.คณิต ฒ นคร

คำนิยาม

“คนเป็นผู้ทำให้ตำแหน่งมีเกียรติ ตำแหน่งไม่ได้ทำให้คนมีเกียรติ”

นี่เป็นคำที่พ่อพูดกับลูกชาย ในวันชีวิตเขาถึงทางแยกสองแพร่งที่จะต้องเลือกทางเดิน... เส้นทางหนึ่งนั้น บุนุ่มลาคเรียบสู่ “เกียรติยศ” หัวโชน ซึ่งสถิตด้วยสีสนับนั้แต่จากภายนอก อีกเส้นทางหนึ่งขรุขระลึกชันต้องใช้พลังกายใจฟันฝ่าสู่ “เกียรติศักดิ์” บนฐานของความมุ่งมั่นบริสุทธิ์ใจในการที่จะ “แก้ไขในสิ่งผิด”

คำพูดนี้ช่วยให้ลูกชายก้าวเดินอย่างมั่นคงและมั่นใจในเส้นทางที่เขาเลือก และได้กลายเป็นความทรงจำที่สอดคล้องตามความสัมพันธ์อันนุ่มนวลทว่าหนักแน่นของพ่อกับลูกชาย ที่เป็นข้าราชการอย่างเต็มภาคภูมิของคำว่า “ข้าราชการ” คู่นี้

กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ เขียน “Bon Voyage!... บนเส้นทางข้ามแผ่นดิน” แบบอย่างเรียบง่าย ๆ อยู่นอวลด้วยความรักและความทรงจำที่เป็นอิสระจากความอาลัยอาวรณ์

การจำ เป็นกิจกรรมทางสมอง ความทรงจำ เป็นการทรงอยู่ของเนื้อหา จากความจำ โดยมี “ใจ” เคล้าผสม ความทรงจำจึงมีคุณค่ายิ่งกว่าแค่การจำ คำว่า “Bon Voyage!” บนปกนี้ เป็นการโบกลาความทรงจำที่รุ่มรวย งดงาม โบกลาด้วยปัญญาที่รู้ว่า ความทรงจำนั้นจะเปลี่ยนแปลงเลื่อนหายไป ตามกฎแห่งอนิจจตา อันเป็นธรรมชาติของสรรพสิ่ง ดังที่คุณกิตติพงษ์เขียน ไว้ว่า “...วันข้างหน้า...เราอาจพบว่าแม้ ‘ความทรงจำ’ และ ‘ความรู้สึก’ ก็ไม่ อาจเรียกคืนมาได้อีก...”

ก็จะอาลัยอาวรณ์ไปไย ในเมื่อคุณค่าความเป็นมนุษย์ของคุณสุจินต์ กิตยารักษ์ ก็ยังคงอยู่อย่างเด่นชัดในลูกชายคนเดียวของท่าน

ขอขอบคุณคุณกิตติพงษ์ที่ทำให้เกียรติข้าพเจ้าได้เป็นผู้เขียนคำนิยมให้ กับ “Bon Voyage!... บนเส้นทางข้าแผ่นดิน” เล่มนี้

คุณหญิงจ่านางศรี หาญเจนลักษณ์

คำนิยม

ผมรู้จักอาจารย์ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ มาตั้งแต่สมัยที่ท่านยังรับราชการในสำนักงานอัยการสูงสุด ก่อน พ.ศ.๒๕๔๔ ขณะนั้นดูเหมือนท่านจะเป็นผู้อำนวยการสถาบันกฎหมายอาญา และอาจารย์กิตติพงษ์เชิญผมให้ไปเป็นวิทยากรบรรยายในการประชุมทางวิชาการและการสัมมนา เราชอบพอกันมาตั้งแต่นั้น ครั้นต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๔๘ เมื่อผมได้รับแต่งตั้งจากรัฐบาล พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ให้เป็นประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ และอาจารย์กิตติพงษ์เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ ผมก็ได้มีโอกาสทำงานใกล้ชิดกับอาจารย์ ได้รู้จักอุปนิสัยใจคอ และฝีมือของอาจารย์มากขึ้น ผมรู้ว่าอาจารย์กิตติพงษ์พูดจริงทำจริง และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาระบบการยุติธรรมทั้งระบบ ไม่แต่เฉพาะราชการตำรวจ ให้ก้าวหน้าและเป็นที่ยิ่งของสุจริตชนได้อย่างแท้จริง

ผมไม่ได้ไปร่วมงานพระราชทานเพลิงศพคุณสุจินต์ กิตยารักษ์ คุณพ่อของอาจารย์กิตติพงษ์ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๘ ที่วัดโสมนัสราชวรวิหาร